

Oponentský posudek disertační práce

Autor: *Mgr. Eva Dousková*

Název práce: *Specifický logopedický nález*

Oponent: *Doc. PhDr. Jaroslav Kysučan, CSc.*

Pracoviště: *Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta*

Disertační práce Evy Douskové zpracovává téma, které zaujímá důležitou roli ve vzdělávání a výchově dětí předškolního věku. Z tohoto pohledu je řešené téma nanejvýš aktuální. Autorka se mu věnovala nanejvýš důkladně a intenzívně. Je nutno dodat, že tak činí s velkou znalostí problematiky, kterou prokázala při zpracování teoretické části.

Disertační práce je monografickou studií obsahující část teoretickou a empirickou. Po stránce metodologické se jedná o kombinaci teoreticko-analytického a empirického postupu. Ústředním tématem disertační práce je problematika logopedického nálezu a jeho zjištění pomocí orientačního vyšetření a nalezení souvislosti mezi SPUCH, specifickým logopedickým nálezem a narušenou komunikační schopností. Pro řešení této otázky autorka nejdříve vytváří širší zázemí.

V první kapitole pregnantně vymezuje základní pracovní pojmy řeč a jazyk. Z dalších kapitol zdůrazňují fundované objasnění specifického logopedického nálezu. Při klasifikaci poruch jazyka se opírá o Preisse a Dvořáka. V seznamu použitých pramenů však nikde není zmínka o Preissovi, jedná se zřejmě o sekundární informaci v pasáži pojednávající o specifických poruchách jazyka. Pozitivně hodnotím prezentaci jejich diagnostiky, zejména uvedení diagnostických kritérií.

Celá teoretická část je logicky strukturovaná a jako celek tvoří solidní zázemí k následnému empirickému zkoumání. Autorka v ní prokázala rozhled v odborné literatuře a schopnost vyhledávat potřebné informace. Domnívám se, že teoretické kapitoly nemají pouze kompilační charakter, ale představují i určitý teoretický přínos, jestliže autorka uváděné poznatky včleňuje do nových souvislostí v souladu s funkcí jednotlivých kapitol.

K vlastnímu výzkumu přistoupila autorka s promyšlenou strategií. Zařazení předvýzkumu jí umožnilo rozhodnout o vyřešení některých testů a zařazení těch, na kterých byla prokázána jejich validita. Samotná empirická část je uvedena formulací výzkumného problému, hlavních a parciálních cílů a čtyř hypotéz. Hypotézy jsou jasně formulovány, jednoznačně jsou stanovena kritéria hodnocení. Vhodnost aplikovaných metod byla ověřena již ve výše zmíněném předvýzkumu. Tvoří je: Heidelberský test vývoje řeči., Žlabova zkouška jazykového citu, orientační zkouška specifických asimilací artikulační neobratnosti a analýza spisové dokumentace. Počet respondentů je přiměřený, i když byl limitován souhlasem rodičů se zařazením do výzkumu. Výzkum je velmi precizně zpracován a doložen statistickými analýzami. Vedle verbálního popisu jsou výsledky vyjádřeny v přehledných tabulkách a grafech. Vyjádření ke stanoveným hypotézám je výstižně a srozumitelně formulováno, postrádám však bližší sdělení ke splnění některých potenciálních cílů.

Drobné nedostatky:

- na některých místech nedůsledné dodržování vymezení citací
- místo formulace „hypotéza byla splněna“ přesněji „hypotéza byla potvrzena“
- v metodologickém vstupu měly být blíže prezentovány matematicko-statistické metody (T-test)

Závěr:

Jako celek lze předloženou disertační práci považovat za přínosnou pro rozvoj speciálně pedagogické teorie a praxe. Po stránce vědecké metodologie konstatuji, že disertační práce reprezentuje potřebnou vědeckou zdatnost autorky. Navrhovaná konkrétní opatření mohou být přínosem k prevenci SPU.

Dotazy oponenta:

1. vyjádřete se blíže k méně aktuálnímu termínu LMD ve vztahu k termínům ADHD, ADD
2. Specifikujte blíže z hlediska metodologického další výzkumnou činnost, jak se o ní zmiňujete v navrhovaných opatřeních.

Disertační práce splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v oboru speciální pedagogika. Autorka v ní prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce v oboru speciální pedagogika.

Ostrava, 5. března 2012

Doc. PhDr. Jaroslav Kysučan, CSc.